

จำเป็นต้งทำดีต่อพ่อแม่ และห้ามเนรคุณต่อทั้งสอง

[ไทย]

وجوب بر الوالدين والتحذير من عقوقهما؟

[باللغة التايلاندية]

แปลโดย อุษมัน สามะ

ترجمة : عثمان عبدالصمد

ตรวจทาน: ซุฟอัม อุษมาน

مراجعة: صافي عثمان

สำนักงานความร่วมมือเพื่อการเผยแพร่และสอนอิสลาม อัร-ร็อบวะฮฺ กรุงริยาด

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة بمدينة الرياض

1429 – 2008

islamhouse.com

จำเป็นต้องทำดีต่อพ่อแม่ และห้ามเนรคุณต่อทั้งสอง

มวลดการสรรเสริญทั้งหลายนั้นเป็นสิทธิของอัลลอฮฺ ผู้ทรงอภิบาลแห่งสากลโลก และความจำเริญและสันติจงประสบแด่นบีมุหัมมัด ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัฮฺ วะสัลลิม ผู้นำแห่งบรรดาราอูลและแด่วงศ์วานของท่าน และสหายทั้งหลายของท่าน

พี่น้องมุสลิม...และมุสลิมะฮฺ

ฉันขอทักทายพวกท่านทั้งหลายด้วยการทักทายแห่งอิสลามที่นรินทร์ นั่นคือการทักทายของชาวสวรรค์

สลามุน อะลัฮฺกุม วะเราะหฺมะตุลลอฮฺ วะบะร่อกาตุฮฺ

คำพูดเกี่ยวกับพ่อแม่จะไม่ถูกเบียดและไม่สิ้นสุด แท้จริงพระผู้อภิบาลของเราได้ทรงสั่งเสียให้กระทำดีต่อทั้งสอง เพราะอัลลอฮฺทรงสร้างทั้งสองมาเป็นสาเหตุให้เรากำเนิดออกมาจากการไม่มีชีวิตสู่การมีชีวิต และมีโองการอัลกุรอานจำนวนไม่น้อยที่อัลลอฮฺทรงรวบรวมระหว่างการเคารพภักดีต่อพระองค์กับการกระทำดีต่อพ่อแม่ ดังพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า

« أَنْ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ » [لقمان / 14]

ความว่า “เจ้าจงขอบคุณข้า(อัลลอฮฺ)และบิดามารดาของเจ้า”

และพระดำรัสของพระองค์อีกบทหนึ่งที่ว่า

« وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا » [الإسراء / 23]

ความว่า “และพระผู้อภิบาลของเจ้าได้บัญญัติว่า สูเจ้าทั้งหลายอย่าได้เคารพภักดีผู้ใดนอกจากอัลลอฮฺเพียงผู้เดียวและจงทำดีต่อบิดามารดา”

และความหมายของคำว่า " وَقَضَىٰ رَبُّكَ " คือ บัญชาและสั่งเสีย ด้วยเหตุนี้อัลลอฮฺผู้ทรงยิ่งใหญ่และสูงส่งได้ทรงรวบรวมเอาการทำดีต่อพ่อแม่เข้ากับการเคารพภักดีต่อพระองค์ และได้ตรัสว่า

« وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا » [النساء / 36]

ความว่า “และจงทำดีกับบิดามารดาทั้งสอง”

บางทีเราอาจไม่รู้ถึงคุณค่าของท่านทั้งสองตอนนี้ แต่เมื่อไรเล่าเราถึงจะรู้คุณค่าของท่าน? ...เมื่อท่านได้เสียชีวิตและถูกฝัง ในเวลานั้นเราจะสูญเสียทั้งสองท่านอย่างแท้จริง เราจะได้รู้คุณค่าของท่านและหวังให้ท่านมีชีวิตอยู่กับเราอีกตลอดไปเพื่อที่เราจะได้ทำดีต่อท่าน

ดังนั้นด้วยสิ่งใดเล่าที่เราจะตอบแทนบุญคุณของบิดามารดาทั้งสอง? ... ทว่า ด้วยคำพูดและสำนวนใดเล่าที่เราจะใช้พูดถึงทั้งสอง? แท้จริงทั้งสองนั้นยิ่งใหญ่กว่าที่เราจะสาธยายลงในแผ่นกระดาษน้อยๆ เช่นนี้ เพื่อที่เราจะตอบแทนบุญคุณของท่านเพียงครั้งหนึ่งหรือทั้งหมด จะอย่างไรก็ตามเราจะไม่กล่าวคำใดๆ นอกเสียจากดังเช่นที่อัลลอฮ์ทรงบริสุทธิและทรงสูงส่งได้ตรัสไว้ว่า

«وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا» [الإسراء / 24]

ความว่า “และจงกล่าว(ขอพรให้กับทั้งสอง)ว่า ข้าแต่พระผู้อภิบาลของฉันได้โปรดประทานความเมตตาแก่ทั้งสองดังเช่นที่ทั้งสองได้เลี้ยงดูแลฉันเมื่อครั้งเยาว์วัย”

พี่น้องมุสลิมและมุสลิมะฮ์ในหนทางของอัลลอฮ์

ดังนั้นเราจงรักษาความพึงพอใจของบิดามารดาอย่างถึงที่สุด ทำให้ทั้งสองมีความสุขและสบายใจ มีความสุขภาพอ่อนโยนกับทั้งสอง พูดคุยสนทนากับท่าน นอบนอมถ่อมตนกับท่าน ปรีक्षाหาหรือและเอาข้อคิดเห็นจากท่าน กินดื่มร่วมวงกับท่าน รับใช้และตอบสนองความต้องการของท่าน พูดกับท่านด้วยคำที่สุภาพอ่อนโยนและดีด้วยมารยาทที่ให้เกียรติและเทิดทูน จงจริงใจและพยายามทำสิ่งดังกล่าว และจงพยายามเพื่อให้ได้มาซึ่งดุอาอ์ที่ดีจากทั้งสอง เพราะแท้จริงดุอาอ์ของพ่อแม่ท่านนั้นจะไม่ถูกปฏิเสธ

สำหรับใครที่ต้องการสวนสวรรค์ก็จงอยู่กับพ่อแม่ของเขา และจงระวัง...จงระวังอย่างถึงที่สุดจากการเนรคุณและเหินห่างจากทั้งสอง และอย่าได้ให้ทั้งสองได้ยินซึ่งคำที่ไม่ดีแม้กระทั่งคำว่า “อุฟ” (หรือ “หึ” ซึ่งเป็น การแสดงความไม่พอใจ) ซึ่งเป็นคำเพียงเล็กน้อยที่สุดในจำนวนคำที่ไม่ดี

อัลลอฮ์ได้ตรัสไว้ว่า

«وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا إِمَّا يَبُلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أُفٌ وَلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا، وَاخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذَّلْمِ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا» [الإسراء / 23، 24]

ความว่า “และพระผู้อภิบาลของเจ้าได้บัญชาว่า สูเจ้าทั้งหลายอย่าได้เคารพภักดีผู้ใดนอกจากอัลลอฮ์เพียงผู้เดียวและจงทำดีต่อพ่อแม่ แม้แม้ว่าผู้ใดผู้หนึ่งหรือทั้งสองบรรลุวัยชราอยู่กับเจ้าแล้ว อย่าได้กล่าวแก่ทั้งสองว่า “อุฟ” (หรือคำวาที่แสดงอาการไม่พอใจ) และอย่าได้ขู่ขู่ทั้งสอง และจงพูดกับทั้งสองด้วยถ้อยคำที่อ่อนโยน, และจงนอบนอมถ่อมตนกับทั้งสองด้วยความเมตตา และจงกล่าว(ขอพรให้กับทั้งสอง)ว่า ข้าแต่พระผู้อภิบาลของฉัน ได้โปรดประทานความเมตตาแก่ทั้งสองดังเช่นที่ทั้งสองได้เลี้ยงดูแลฉันเมื่อครั้งเยาว์วัย”

และอัลลอฮ์ได้ตรัสอีกว่า

«وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا» [النساء / 36]

ความว่า “สุเจ้าทั้งหลายจงเคารพภักดีอัลลอฮ์และอย่าได้ตั้งภาคีใดๆ ต่อพระองค์ และ
และจงทำดีกับพ่อแม่ทั้งสอง”

รายงานจาก अबดุลลอฮฺ บิน มัสعود เราะฎิยัลลอฮุ อันฮุ ได้กล่าวว่า : **ฉันได้ถามท่านนบี
ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลิม ว่า การงานใดเป็นที่รักยิ่ง ณ อัลลอฮ์? ท่านได้ตอบว่า “การละหมาด
ในเวลา”** ฉันได้ถามอีกว่า **แล้วอะไรอีก? ท่านได้ตอบว่า “การทำดีต่อพ่อแม่”** ฉันได้ถามอีกว่า **แล้ว
อะไรอีก? ท่านตอบว่า “การต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮ์”** (บันทึกโดยอัลบุคอรีและมุสลิม)

รายงานจากอนัส เราะฎิยัลลอฮุ อันฮุ ว่า ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม ได้กล่าวว่า **“ผู้ใดที่
ต้องการปัจจัยยังชีพ(ริสกี)ที่มากมายและมีอายุยืนยาว ก็จงสร้างความสัมพันธ์ทางเครือญาติของเขา
เขา”** (บันทึกโดยอัลบุคอรีและมุสลิม)

รายงานจากอบู สุร็อยเราะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุ อันฮุ จากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม ได้กล่าว
ว่า **“เป็นสิ่งที่น่าอัปยศ เป็นสิ่งที่น่าอัปยศ เป็นสิ่งที่น่าอัปยศ สำหรับผู้ที่ใช้ชีวิตกับพ่อแม่ของเขาคน
หนึ่งคนใดหรือทั้งสองในยามที่ทั้งสองแก่ชรา แล้วเขาไม่ได้เข้าสวนสวรรค์(เพราะเขาไม่ได้ทำดีกับ
ทั้งสอง)”** (บันทึกโดยมุสลิม)

รายงานจากอบู สุร็อยเราะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุ อันฮุ ได้กล่าวว่า : มีชายผู้หนึ่งได้มาหาท่านรอซูลุลลอฮ์
ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม แล้วได้ถามว่า : **โอ้ท่านรอซูลุลลอฮ์ ใครที่สมควรแก่การทำดีมากที่สุด?
ท่านตอบว่า “แม่ของท่าน”** เขาได้ถามอีกว่า **แล้วใครอีก? ท่านตอบว่า “แม่ของท่าน”** เขาได้ถามอีก
ว่า **แล้วใครอีก? ท่านตอบว่า “แม่ของท่าน”** เขาได้ถามอีกว่า **แล้วใครอีก? ท่านตอบว่า “พ่อของ
ท่าน”** (บันทึกโดยอัลบุคอรีและมุสลิม)

รายงานจากอาอิชะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุ อันฮุ ได้กล่าวว่า ท่านรอซูลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม
ได้กล่าวว่า **“ฉันได้เข้าสวรรค์และได้ยินเสียงอ่านกุรอาน ฉันถามว่า นี่ใคร? มลาอิกะฮ์ตอบว่า
हारिषะฮฺ บิน อันนุมาน เช่นนี้แหละคือ(ผลตอบแทนของ)การทำดี(ต่อพ่อแม่) เช่นนี้แหละคือ
(ผลตอบแทนของ)การทำดี(ต่อพ่อแม่)”** และในอีกสายรายงานหนึ่งเล่าว่า **“ฉันได้นอน(หมายถึง ท่าน
รอซูลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม) แล้วได้ฝันเห็นฉันอยู่ในสวรรค์”** และได้เพิ่มว่า **“และเขา
(हारिषะฮฺ บิน อันนุมาน)เป็นผู้ที่ทำดียิ่งต่อแม่ของเขา”** (เศาะฮิหฺ บันทึกโดย अबดุลรอซซซากในอัล
มุศ็อนนัฟ : 20119 และอะห์หมัด 6/115, 152, 166, 167 และอัลบัยฮะกียีในหนังสือ ชัรหฺซุนนะฮฺ : 3418,
3419)

ท่านกะอับ อัลอะหฺบาร เราะฎิยัลลอฮุ อันฮุ กล่าวว่า : แท้จริงอัลลอฮ์จะริบให้ความหายนะกับบ่าวผู้
หนึ่งในเมื่อเขานั้นเป็นผู้ที่เนรคุณต่อพ่อแม่ของเขา ซึ่งหมายถึง อัลลอฮ์จะริบลงโทษเขา และแท้จริงอัลลอฮ์จะ
เพิ่มอายุของชายผู้หนึ่งในเมื่อเขานั้นเป็นผู้ที่ทำดีกับพ่อแม่ ซึ่งหมายถึง อัลลอฮ์จะเพิ่มคุณธรรมและความดี
และส่วนหนึ่งของการทำดีให้กับทั้งสองนั้น คือการจับจ่ายทรัพย์สินให้กับทั้งสองในยามที่ทั้งสองมีความ
จำเป็นต้องใช้

สิทธิของมารดา

เราจะว่าอย่างไรเกี่ยวกับความประเสริฐของบรรดาผู้เป็นแม่และอะไรคือผลตอบแทนอันใหญ่หลวงของพวกนาง ณ ที่อัลลอฮ์ผู้ทรงเมตตา?

แท้จริงอัลลอฮ์ ชูขานะฮ์วะตะอาลา ได้สรรเสริญนบีของพระองค์คือ อีซา อะลัยฮิสลาม แล้วตรัสว่า

«وَبِرًّا بِالَّذِي» [مریم / 32]

ความว่า “และ(พระองค์)ทรงให้ฉันทำดีต่อแม่ของฉัน”

ความหมายของการทำดี คือ การติดต่อสัมพันธ์ ดังที่ท่านนบี คือลัลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัม ได้อธิบายอย่างแจ่มแจ้งแล้วถึงฐานะของแม่ที่ทรงเกียรติในหะดีษที่ได้กล่าวมาก่อนหน้านี้ ในขณะที่เศาะหาบะฮ์มาถามท่านว่า ใครที่สมควรแก่การทำดีมากที่สุด? ท่านตอบว่า “แม่ของท่าน....” และตามความหมายของหะดีษนี้แล้ว ผู้เป็นแม่ควรต้องได้รับการทำดีจากลูกสามเท่าของผู้เป็นพ่อ อันเนื่องมาจากความยุ่งยากลำบากของการอุ้มครรภ์ การคลอดและการให้นม อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

«وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا حَمَلَتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا وَحَمْلُهُ وَفِصَالُهُ ثَلَاثُونَ

شَهْرًا» [الأحْقَاف / 15]

ความว่า “และเรา(อัลลอฮ์)ได้สั่งเสียมนุษย์ให้ทำดีกับพ่อแม่ของเขา แม่ของเขาได้อุ้มครรภ์เขาด้วยความเหนื่อยยาก และได้คลอดเขาด้วยความเจ็บปวด และการอุ้มครรภ์เขาและการหย่านมของเขาในระยะเวลาสามสิบเดือน”

และอัลลอฮ์ได้ตรัสอีกว่า

«وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ سُلَالَةٍ مِنْ طِينٍ، ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً فِي قَرَارٍ مَكِينٍ، ثُمَّ خَلَقْنَا

النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظَامًا فَكَسَوْنَا الْعِظَامَ لَحْمًا ثُمَّ

أَنْشَأْنَاهُ خَلْقًا آخَرَ فَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ» [المؤمنون / 12-14]

ความว่า “และแท้จริงเรา(อัลลอฮ์)ได้สร้างมนุษย์มาจากธาตุดิน, แล้วทำให้เป็นเชื้ออสุจิ อยู่ในที่พักอันมั่นคง(คือมดลูก), แล้วเราก็ได้ทำให้เชื้ออสุจิกลายเป็นก้อนเลือด ได้ทำให้ก้อนเลือดกลายเป็นก้อนเนื้อ จากนั้นได้ทำให้ก้อนเนื้อกลายเป็นกระดูก ได้หุ้มกระดูกนั้นด้วยเนื้อ แล้วได้เป่าวิญญาณให้กลายเป็นอีกรูปแบบหนึ่ง ดังนั้นอัลลอฮ์ทรงจำเจิญยิ่ง ผู้ทรงเลิศแห่งปวงผู้สร้าง”

และดังที่ได้ผ่านเรามาแล้วในอายะฮ์อันยิ่งใหญ่ว่า แม่นั้นเดินผ่านระยะเวลาต่างๆ ทุกๆระยะเวลานั้น มีความยากลำบากยิ่งกว่าระยะเวลาอื่นๆที่ผ่านมา เริ่มตั้งแต่การที่เชื้ออสุจิของสามีตกวางอยู่ในมดลูกของ

นาง นางต้องลำบากโดยที่ไม่มีใครรู้นอกเสียจากอัลลอฮ์ ซุบฮานะฮฺวะตะอะลา ท่านั้น ที่ทรงทราบว่านาง เหน็ดเหนื่อยเพียงใด

หลังจากนั้นก็เป็ระยะเวลาของการคลอดลูกซึ่งเป็นช่วงที่อันตรายถึงชีวิต บางทีแม่อาจเสียชีวิต ขณะที่นางคลอดลูกออกมา สภาพเช่นนี้เกิดขึ้นกับแม่ที่ต้องรับทุกข์แต่เพียงผู้เดียว หลังจากนั้นทั้งหมดก็เป็น ระยะเวลาของการให้การอบรมสั่งสอนร่วมกันระหว่างพ่อแม่ทั้งสองคน

สถานะอันสูงส่งของแม่

แท้จริงหน้าที่ของแม่ในการอบรมสั่งสอนนั้นเป็นส่วนที่เยาะที่สุด(มากกว่าพ่อ) นางได้แบกภาระอย่างหนักหน่วงและเหนื่อยยาก ต้องแบกภาระความเจ็บปวดเมื่อเจ็บครรภ์และความลำบากของมัน ต้องดูแลการให้นมลูกอย่างจริงจัง ทั้งหมดนี้นางไม่เคยคิดถึงความเจ็บปวดหรือโรคร้ายที่ต้องประสบหรือความเหนื่อยยากที่คอยรบกวนนางเลยแม้แต่นิด พร้อมกับนั้นไม่เคยรอคอยค่าตอบแทนหรือคำขอบคุณต่อสิ่งเหล่านั้นเลย เว้นแต่หวังความโปรดปรานจากอัลลอฮ์ผู้ทรงสูงส่งเท่านั้น

แท้จริงแม่ได้ใช้ชีวิตชั่วอายุของนางเพื่อเป็นผู้รับใช้ให้กับลูกๆ เป็นนางพยาบาลให้กับพวกเขา เป็นแม่ที่รักเอ็นดูลูกๆ ไม่รังเกียจที่จะล้างสิ่งสกปรกหรือภาพที่เห็นและเหตุการณ์ที่ประสบกับลูก คอยอดนอนเพื่อให้ท่านได้นอน ต้องเป็นทุกข์เพื่อให้ท่านมีความสุข และต้องอดจากความสุขของโลกนี้เพื่อท่านคนเดียว ท่านเป็นทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตของนาง วันที่แม่มีความสุขและปิติยินดีที่สุดคือวันที่นางเห็นท่านเป็นชายหนุ่มที่เบิกบานที่เชื้อฟังในคำสั่งของอัลลอฮ์ผู้ทรงสูงส่งและออกห่างจากสิ่งที่ต้องห้าม

แท้จริงฉันขอสาบานด้วยอัลลอฮ์ว่า ฉันรู้สึกงอนงักกับหัวใจของผู้เป็นแม่ หัวใจของแม่นั้นไม่เคยโกหก แลมนางยังมีความรู้สึกที่แปลกประหลาดต่อลูกของนาง มหาบริสุทธิ์แด่อัลลอฮ์! หากว่าลูกของนางได้ประสบกับบางสิ่งบางอย่าง แน่อนหัวใจของแม่นั้นเป็นพยานสื่อให้เห็นถึงความรู้สึกของนางต่อลูก ซึ่งหัวใจของแม่นั้นไม่เคยโกหก

มีรายงานว่า ชายชาวอาหรับชนบทคนหนึ่งได้เภาะวาฟ(เวียนรอบวิหารกะอูบะฮฺ)กับแม่ของเขา โดยที่ เขาแบกนางไว้บนหลัง เมื่อเสร็จสิ้นจากการเภาะวาฟ เขาก็ได้ถามอิบนุ อับบาส เราะฎิยัลลอฮุ อันฮูมา ว่า ท่านเห็นฉันได้ตอบแทนบุญคุณของแม่แล้วหรือไม่? อิบนุ อับบาส ตอบว่า "ไม่ ขอสาบานด้วยอัลลอฮ์ว่า แม่ ขนาดความเจ็บปวดเพียงครั้งเดียวของแม่มยามให้กำเนิดเจ้า (เจ้าก็ยังตอบแทนไม่เท่ากับบุญคุณนั้นเลย)"

มีรายงานจากอัลหะซัน บิน อาลี เราะฎิยัลลอฮุ อันฮูมา ว่า ท่านเกรงกลัวและระมัดระวังอาหารที่กิน ร่วมกันกับแม่ของท่านมาก เมื่อถูกถามเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ท่านตอบว่า "ฉันกลัวว่ามือของฉันจะล้าไปหยิบอาหารคำหนึ่งที่สายตาของนางมองอยู่ แล้วฉันก็กลายเป็นผู้ที่ได้เนรคุณต่อท่าน"

ยังมีรายงานจากชาวสะลัฟอีกคนหนึ่งว่า เมื่อเขาได้เสร็จสิ้นจากการฝังศพแม่ของเขาแล้ว เขาหลัง น้ำตาอย่างขมขื่น ณ หลุมฝังศพของนาง เมื่อถูกถามเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เขาตอบว่า "จะไม่ให้ฉันหลังน้ำตา ได้อย่างไรในเมื่อประตูหนึ่งของสวรรค์ได้ถูกปิดสำหรับฉันแล้ว"

อัลลอฮ์ อักบَر ! เราอยู่ส่วนไหนของพวกเขาเหล่านั้น?

นี่แหละคือสถานะของแม่ ที่ควรแก่การยกย่องด้วยเหตุผลทุกประการ แต่นั่นไม่ได้หมายความว่าใครคนหนึ่งต้องลืมนิสิตีของพ่อ ซึ่งตลอดระยะเวลาที่พ่อได้กระตือรือร้นทำงานหนักเพื่อพวกเราและพี่น้องคนอื่นๆ ของเรา พ่อได้แบกภาระความเหน็ดเหนื่อยยากเพื่อให้พวกเรามีความสุขและปลอดภัย พ่อกินอาหารราคาถูกลงและสวมใส่เสื้อผ้าหยาบกร้าน เพื่อเก็บออมชีวิตที่สุขสบายให้กับลูกๆ พ่อได้ฟังคำหนักหูที่สั่งเขาให้ทำโน่นทำนี่ พ่อได้กลิ่นความขมขื่นและแบกภาระหนี้สิน และเผชิญหน้าทุกอย่างเพื่อลูกๆ โดยที่พวกเขาในขณะนั้นกำลังหลับนอนหรือเล่นรื่นเริงอยู่ หรือไม่รู้สึกรู้สียงถึงการดูแลของพ่อเลย

ครั้งหนึ่งท่านอบู สุร็อยเราะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุ อันฮู ได้เห็นชายคนหนึ่งเดินตามชายอีกคนหนึ่ง ท่านถามเขาว่า คนผู้นี้เป็นใคร? เขาตอบว่า พ่อของฉันทันเอง อบู สุร็อยเราะฮ์จึงกล่าวว่า "เจ้าจงอย่าเรียกเขา(พ่อของเจ้า) ด้วยนามของเขา(เพื่อเป็นการให้เกียรติ) จงอย่านั่งก่อนที่เขาจะนั่ง และจงอย่าเดินนำหน้าเขา"

การตักเตือนจากการเนรคุณต่อพ่อแม่

พี่น้องมุสลิมและมุสลิมะฮ์ในหนทางของอัลลอฮ์

แท้จริงการเนรคุณต่อพ่อแม่เป็นสิ่งที่ต้องห้ามและเป็นส่วนหนึ่งของบาปใหญ่ และผู้ที่เนรคุณต่อพ่อแม่ของเขาก็จะให้เห็นผลตอบแทน(โทษ)ในโลกดุนยา ก่อนโลกอาคิเราะฮ์ ซึ่งมันเป็นหน้าที่ที่ต้องชดใช้ในโลกดุนยา ก่อนโลกอาคิเราะฮ์ ดังนั้นผู้ที่ทรมานและเนรคุณต่อพ่อแม่ของเขาก็จะหวังว่าอัลลอฮ์กำลังสังเกตดูอยู่ และจงเกรงกลัวอัลลอฮ์จากการกระทำของเขาเช่นนี้ และท่านจงอย่าให้ทั้งสองได้ยินแม้แต่คำที่แสดงถึงอาการไม่พอใจแก่ท่านทั้งสอง นับประสาอะไรกับสิ่งที่ยิ่งไปกว่านั้น

รายงานจากอับดุลลอฮ์ บิน อัมรฺ บิน อัลอาศ เราะฎิยัลลอฮุ อันฮูมา จากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม ได้กล่าวว่า **“บาปใหญ่ นั่นคือ การตั้งภาคีกับอัลลอฮ์ การเนรคุณต่อพ่อแม่ การฆ่าตัวตาย และการสาบานที่ตั้งใจโกหก(ไม่ทำตามที่สาบาน)”** (บันทึกโดยอัลบุคอรีย์)

และรายงานจากอับดุลลอฮ์ บิน อัมรฺ บิน อัลอาศ เราะฎิยัลลอฮุ อันฮูมา อีกเช่นกันว่า ท่านรอซูลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม ได้กล่าวว่า **“ส่วนหนึ่งของบาปใหญ่ นั่นคือ การที่ผู้ชายด่าว่าพ่อแม่ของเขา”** เศาะหาบะฮ์ถามว่า **“โอ้ท่านรอซูลุลลอฮ์ มีคนด่าว่าพ่อแม่ของเขาด้วยหรือ? ท่านตอบว่า “ใช่ นั่นคือ เขาไปด่าว่าพ่อของคนอื่น และเขาคคนนั้นก็ด่าว่าพ่อของเขากลับ และเขาไปด่าว่าแม่ของคนอื่น และเขาคคนนั้นก็ด่าว่าแม่ของเขากลับ”** (บันทึกโดยอัลบุคอรีย์และมุสลิม)

พี่น้องมุสลิม...และมุสลิมะฮ์ที่มีเกียรติ

ในตอนทำยนี้ หลังจากที่ได้รับรู้ถ้อยคำที่ดีเหล่านี้ ซึ่งได้ให้ความกระจ่างแก่เราเกี่ยวกับความประเสริฐของผู้ที่เป็นสาเหตุให้เรามีชีวิตอยู่ในโลกนี้หลังจากอัลลอฮ์ ชุบฮานะฮ์สุวะตะฮาลา และสิ่งที่ควรมีให้กับทั้งสอง (พ่อแม่) ซึ่งการยกย่องและให้เกียรติ ไม่มีอะไรที่หลงเหลืออีกแล้วนอกจากว่า พวกเราแต่ละคนต้องกลับทบทวนและดูตัวเองว่า เราเป็นผู้ที่บกพร่องหรือเราเป็นผู้ที่ดีต่อท่านทั้งสองแล้ว? ถ้าหากว่าเราอยู่ในกลุ่ม

แรกก็จงขอภัยโทษจากอัลลอฮฺ เสียใจ สำนึกผิดในสิ่งที่ผ่านและเริ่มทำดีต่อทั้งสองใหม่ แต่ถ้าหากทั้งสองหรือใครคนใดคนหนึ่งได้เสียชีวิตแล้ว ก็ให้ขออภัยและความเมตตาให้กับทั้งสองและทำดีต่อมิตรสหายของทั้งสอง แต่ถ้าหากอยู่ในกลุ่มที่สองก็จงสรรเสริญอัลลอฮฺและกระทำเช่นนั้นต่อไป เพราะส่วนหนึ่งของสัญญาณการตอบรับความดีนั้นคือ การทำดีอย่างหนึ่งถัดจากความดีอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งมันเป็นความโปรดปรานของอัลลอฮฺที่ให้กับเขา และจงมุ่งมั่นใช้โอกาสช่วงที่ทั้งสองมีชีวิตด้วยการทำดีต่อท่านก่อนที่หวังเวลาอันมีค่านี้จะผ่านเลยไปโดยไม่หวนคืนอีก

ขออัลลอฮฺทรงประทานความจำเริญและสันติแด่ผู้มีหัมมัด คือลิลลลอฮฺ อะลัยฮิ
วะสัลลิม และแด่ดวงศรัทธาของท่านและสหายทั้งหลายของท่านด้วยเทอญ